

ny. képviselő-
ényhatósági
lett községi
el.
nkák bizto-
r hó 9-én
za tanács-
rgyalás hir-
lek mellett :
nden hazai

átadástól
dendők és
lők.

ajánlatok is
1 korona
borítékban
tt 9 órájáig
át. Később
n vétetnek.
előírányszott
5%-ának
dó.

részrtvevők
anatpénzt a

a vonatkozó
t hivatalban
thető

unka telje-
ent korona
anyagot és
fel, a mun-
os műszaki
sokat alkal-

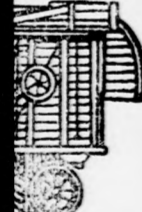
ozó 5%-os
ályzat B/8.
mér a jót-
tik Jótállási
ól számított
vonatkozik.
lön a kö-
a, de mind-

es a vonat-
lija fejében
megteríteni.
stület a be-
nlott árakra
dönt.

nov. 13-án.
üljáróság.

psa
thory-
utca.

müzemre
szleteit.

emzavarok
Rendkívül

fizetésre.
a, hanem
ai.

gy-
a

éli-
ben.
ket.

ef.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek.
Zápolya-utca 1-ső szám.
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek. Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1910.

XXXIX. évfolyam 265. szám.

Hétfő, november 21.

A horvát helyzet.

— november 21.

Mióta a koalíciós uralom a horvát viszonyokat is megfontolta, azóta nem tudunk kikerülni a horvát válságból.

Khuen-Héderváry grófra maradt ez a súlyos feladat is, hogy Horvátországban konszolidált állapotokat teremtsen. Annyi sok egyéb zürzavar elrendezése mellett ugyancsak súlyos munka ez, amit a koalíció parlamenti marad anyai még megnehezíteni igyekeznek, hogy a miniszterelnökök kellemetlenséget csináljanak. Hogy nem annyira a miniszterelnökök ártanak ezzel, hanem az országnak, azzal ők nem törődnek. Nekik mindig a maguk pártérdeke volt a fontos, nem az ország érdeke.

A képviselőház legutóbbi ülésén az ellenzék, mint ismeretes, a parlament elé hozta a horvát helyzetet interpelláció alakjában.

És az interpelláció nem maradt válasz nélkül. Alapos választ kapott rá.

A miniszterelnök felelt az interpellációnak s a válasza olyan volt, amely az ellenzéket is elhallgattatta. Olyan volt a válasz, amelyben nem tudni, hogy mi volt több: az ily nagy kérdések komolyságának átérzése-e, a politikai tapintat-e, vagy az a férfias, senkitől és semmitől vissza nem riadó határozottság, amelylyel élesen megvonta a magyar nemzet türelmének és engedékenységének határait.

Olvadni kell a miniszterelnöki beszédet s nem cikkekből boncolgatni. Minden gondolat, minden mondat, minden kifejezés a maga helyén van benne. Egy fél emberöltő tapasztalatai teszik becsessé e beszédet; s tételei csálhatatlanságát az a körülmény

biztosítja, hogy oly férfi mondja, aki átélte, átérzte és átverekedte mindazt, amit a horvátok és magyarok kölcsönös viszonyáról elmondott.

A koalíció, fájdalom, ebben a nagy, a nemzet létére kiható kérdésben is sarlatánnak bizonyult. Előbb fellovalta, biuságukban csiklandozta, később felbőszítette horvát testvéreinket. S mikor az áldatlan vizsályt két balkézszel felidézte, nyakra-főre s még a nemzeti méltóság megsértése árán is, sietett volna békét kötni a vérszemét kapott országgrészszel: Horvátország érzelmi és erkölcsi elszakadásának küszöbén állottunk, amikor végül a kolíció „megtért őseihez” s a sarlatánkezelést egy nagybíru specialistanak — a mostani miniszterelnöknek — a gyógyítási módszere foglalta el.

Nagyon világosan és nagyon határozottan fejtette ki Khuen-Héderváry gróf a kormány horvát-politikájának alap gondolatát. Ez az alap gondolat: szivós ragaszkodás az 1868-iki törvényekhez. Annak egyes homályos vagy meg nem felelő közjogi kifejezéseit egy regnikoláris bizottság esetleg kijavíthatja: de minden oly engedményt vagy alkudozást, amely e törvény rendelkezéseinek csak egy hajszálnyira is tulmenne, a kormány perhorreszkál.

A vasuti szolgálati pragmatika kérdése némi rendezést igényel. Elismerte ezt a koalíciós kormány is, amely maga is kereste a konfliktus kiegyenlítésének módját. Am a kormány által kontemplált rendezés nem fog tulmenni az 1868-iki törvény keretén. E keretek semmiféle tágitását a kormány meg nem engedi.

A valódi államférfiúi felfogás magas-

latáról szólott a miniszterelnök a horvát ügyekről. Szólott nyugodtan és tárgyilagosan. A jelenségeket nemcsak külső megnyilvánulásaikban, de a néplelek szempontjából is teljesen ismerve. Óvta a magyar nemzetet, hogy a horvát testvéreinkkel való békés együttélés problémáját kicsire ne tartsa. Minél több baj zudult ránk ama viharfészekből egy felszárad előtt s minél kalandosabb tervek és álmok forrnak ott is, másutt is, — e tartomány jövőjét illetőleg — nyugtalan koponyákban: annál élesebben kell figyelniük az ott folyó dolgokra, s annál több szeretettel, de egyszersmind határozottsággal kell arra törekedniük, nehogy Horvátországban való viszonyunk megromoljék.

HIREK.

— Személyi hir. Dr. Dellimanics Lajos főispán szombaton este kurjácstai birtokára utazott, ahonnan holnap érkezik vissza Nagybecskerekre.

— Görög keletiek ünnepe. Görög keleti vallású szerb polgártársaink ma ünnepezték meg szent Mihály arkangyal napját, mely alkalomból mindkét gör. kel. templomban délelőtt fél 10 órakor ünnepi istentiszteletet tartottak, amelyen nagyszámu közönség vett részt. A mai napon számos nagybecskereki szerb család haziszentjét is ünnepelte szent Mihály arkangyalban.

— A szabad liceumból. A kultúregyesület szabad liceumában tegnap délután Kalcso Leó kegyesrendi főgimnáziumi tanár tartott érdekes és vonzó előadást a magas Tátráról és környékéről, megemlékezvén arról a ok természeti szépségről, melyek e vidéket ismertté s a külföld előtt is vonzóvá teszik. Ilyen természeti szépségek a Csorbató, a Tarpatok, a felkai virágos völgy, az öt tó melléke, míg a történelmi

A „TORONTÁL” tárcája.

Rossz lelkiismeret.

Eugène Lucien koronaügyész megközelíthetetlen büszke ember volt. Tömött, szürke szemöldökkel beárnnyalt fekete átható szemei sohasem tévesztették hatásukat. S ez a büszke ember nem volt ment holmi apróbb emberi gyöngeségektől. Először is nagyon kedvelte a női nemet, főképp a színésznőket, s másodsor nagyon bíu ember volt, akit bántott Viktor Chapelet irnokhoz való rendkívüli hasonlatossága, melyről ez utóbbi nem tehetett. De bármily ridegen bánt is vele a följobbalója, Chapeletnek eszébe sem jutott husz év óta elfoglalt állását otthagyni.

Ma azonban főnökének bánásmódja nagyon bántotta a szerencsétlen Chapeletet, ki a Rue des Bernardins egyik csinos vendégőjében fogyasztotta egyszerű vacsoráját. Mert bármily takarékosan élt is különben, gyöngéje volt csakis elegáns vendéglőben étkezni. Mit tehetett róla, hogy Eugène Lucien ma este véletlenül ugyanezt a vendéglőt kereste föl? Észrevette azt a lesújtó tekintetet, melyet a hatalmas ember vetett rá s nem vélt csalódní, mikor azt gondolta, hogy a koronaügyész korán távozásának ő az egyedüli oka.

Nem csalódott. Lucien azért távozott, mert nem volt képes elviselni az irnok látását. Bosszusan ment az utcákon anélkül, hogy tudná, hova. Egyszerre eszébe jutott, hogy egy szerelmes levelet kell a postaszekrénybe dobni. Kereste a felöltőjében mindenütt, de nem találta, pedig bizonyos, hogy otthon zsebre tette.

Csak nem vesztette el?

Dacára a hűvös estének, gyöngyözni kezdett a homloka. A felöltő egyszerre oly idegennek tűnt föl előtte. De az ördögbe is, hiszen ez nem az ő felöltője! Bizonyosan elcsesérelre a vendéglőben.

Gépiessen keresgélte a zsebeiben s egy névjegyre akadt. „Viktor Chapelet” állt rajta. Az előkelő ur oly feszélytelenül káromkodott, hogy

többen utánaéztek. Borzasztó! Az az alattomos irnok meg nem képes fölnyitni a levelet.

Gyorsan fölkapott a legközelebbi villanyosra s tíz perc múlva ismét a vendéglőben volt, de Chapelet már eltávozott onnan.

Eugène Lucien nyugtalan éjszakát töltött. Ha az az ember most megboszulná magát! Borzasztó biamáza lenne s a főügyész ur szépen visszavonulhatna a magán életbe.

Most jutott csak eszébe, hogy sokszor rosszul bánt azzal az emberrel.

Eugène Lucien kedélyállapota éppen nem javult, mikor másnap reggel Chapelethez küldött a kabátot kicserélni. Mert a levél nem volt benne. A gazember. Megtalálta, fölnyitotta s majd zsarol. Eugène Lucien reggel tíz óra tájban lépett az irodájába. Chapelet nem volt ott. Délután magához hívatta az irnokot. Eszébe jutott, hogy Chapelet egyszer irodatiszti állásért folyamodott a második osztályba, de nem kapta meg. A főügyész érett megfontolás után elhatározta, hogy megadja magát. Ez volt az egyetlen mód az irnokot a levél kiadására bírni. Összeszedte teljes önralmát, mikor a gyűlölt ember belépett. A főügyész szeretetreméltó előzékenységgel ment eébe.

— Ajánlani fogom önt az irodatiszti állásra s meg is fogja kapni, de elvárom, hogy ön is hálás lesz.

Az ügy azonban nem ment olyan simán. Chapelet mosolygva, mely meghajlással távozott, de a levelet nem hozta vissza.

Ugyan mit akarhat? Valószínűleg nem hitt Lucien ígretének.

Pár nap múlva ismét hívatta Chapeletet s kegyesen fogadta.

— Kedvesem, gratulálok. A kinevezés annyi, mintha már a zsebében volna... Apropos, mikor mutkor elcseséreltük a felöltőket, az enyémben nem talált semmit? Csekélység ugyan, csak egy barátomnak a levele, de mégsem szeretném, ha elveszne.

S mereven nézett Chapeletre. Ez azonban mély meghajlással, nagy alázatossággal jelen-

tette ki, hogy a kérdéses levelet nem találta meg a felöltőben, melyben különben kutatni sem mert.

Eugène Lucien összeharapta az ajkait. Chapelet valószínűleg nem hitt neki s azt gondolta, hogy Lucien nem fogja megtartani ígretét, ha egyszer kezében lesz a levél.

Egy hét múlva Lucien harmadszor is hívatta az irnokot, akinek kineveztetését keresztülvitte. Chapelet belépett. Arca sugárzott az örömtől, — természetesen kárörömtől s kaján-ságtól.

— No kedvesem, pártfogásom segített. Ön irodatiszt.

Par perc múlva Lucien ismét egyedül volt szobájában. Halvány volt az izgatottságtól s ajkai remegtek. Minden hiába. Az a nyomorult nem volt ravethető, hogy a levelet kiadta volna. Lucien egy rafinált zsarolónak esett a kezei közé, s helyzete rosszabb volt, mint valaha. Mit csináljon?

A főügyész estére meg volt hiva oly helyre, honnan el nem maradhatott, bár nagyon szeretett volna. Egyre azon töprengett, hogy mit akarhat meg az a gazember, gépiessen felöltőzködött, másik felöltőt vett, valamint érzett benne, odanyul, kihuz egy kis levelkét, melyet borzasztó átkozódások közt darabokra tép s a kályhába dob. Sokáig tartott, míg izgatottságából magához tért.

Viktor Chapelet másnap egy bizalmas vendéglőben üt a barátáival.

— Csak azt szeretném tudni, hogy mi volt abban a levélben? — végzé az elbeszélését.

Barátai nevetve kocintottak az új irodatiszttel.

Eugène Lucien pár nappal később beszédet mondott az esküdtek padja előtt. Még sohasem beszélt akkora hatással, mint akkor Pszichológiai ellet vázolta az esküdtek előtt a rossz lelkiismeret kínjait, az esküdtek csodálkozva néztek a kitünő szónokra s megborzongtak, mikor szurós fekete szemét végig jártatta rajtuk.

M. Dür.

nevezetességű városok közül Kassáról, Iglórol, Lőcséről, Rózsahegyről, Árvaváraljáról emlékezett meg, felsorolván azok nevezetességeit. A kitűnő előadást a Szenees polgári iskolai tanár vetítette szobánál-szobánál képek tarkították s a termet egészen megtöltő közönség élvezettel és a legnagyobb érdeklődéssel hallgatta a tanulságos előadást, a jeles előadót pedig zajosan megtapsolta.

— **Házasság.** Bánlaky András, Torontál-vármegye árvaszeki ülnöke, tartalékos honvédbuszárhadnagy, néh. Bánlaky Pál, Torontál-vármegye volt főmérnöke, a Ferenc József-rend lovagja, s neje bétkézi Képegy Irma fia f. hó 14-én vezette oltárhoz néhai Meisner Nándor földbirtokos és Erney Blanka leányát, Irénkét a budavári róm. kath. templomban. Tanúk voltak Dudits Andor festőművész, a vaskorona-rend lovagja és Dietrich Adolf kereskedelemügyi miniszteri titkár.

— **A rendkívüli megyei közgyűlés** Torontál-vármegye törvényhatósága holnap délelőtt 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart, a melynek legfőbb tárgyát a megyei bizottsági tagok választási napjának kitűzése képezi.

A megyei állandó választmány különben szombaton délután tartott ülésében a közgyűlés tárgyait már előkészítette.

— **Kinevezés.** A vármegye főispánja dr. Bernády Dániel bánlakai járásorvost tb. megyei főorvossá kinevezte.

— **Uj iskolagondnoksági tagok.** A vármegye főispánja a szerbkeresztúri állami elemi iskola gondnoksághoz rendes tagoknak Grázics Vazul közs. jegyzőt, Toponarszki Milivoj községi segédjegyzőt és Berényi Miklóst nevezte ki, egyben Grázicsot az elnöki, Toponarszkit pedig az alelnöki teendővel bízta meg.

— **Torontáli tanítók a budapesti gyűlésen.** A folyó hó 18-án Budapesten több mint 2000 állami tanító részvételével lefolyt gyűlésen Torontál-vármegye impozánsan volt képviselve. Nagybecskerekéről részt vettek: Bányai Jakab, Tarkó János, Istvánfi Károly, Osztie Béla, Szabó Bertalan, Hartig Albert, Büchler Hugó, Szegfü Sándor és Csajda János, azonkívül körülbelül 100 torontáli tanító. Feltűnő nagy számban jelentek meg a pancsovai, törökbecsei és zombolyai állami tanítók és tanítónők. A délelőtti gyűlés után a tanítók monstre küldöttsége Zichy János miniszterhez ment, ki előtt Havas Pál elnök tolmácsolta a tanítók kívánságait. A miniszter válaszában a lakbér és nyugdíjügynek lehetőleg a tanítók kívánságai szerint való rendezését helyezte kilátásba. A fizetésre nézve semmiféle ígéretet nem tett. A tanítóság az eredményel nem volt megelégedve és a délutáni gyűlésen nagy volt az elkeseredés. Az elnök javaslata mely szerint 21 tagú bizottság választassék a küzdelem folytatására, hosszabb vitát idézett elő, melynek Bányai Jakab indítványa vetett véget. Indítványa szerint a gyűlés a 21-es bizottságot teljességgel ruházta fel és e szerint a bizottság fel van hatalmazva arra is, hogy a küzdelem sikertelensége esetén erősebb eszközökhöz is nyuljon, illetőleg az utolsó szót kimondja. A gyűlés az indítványt meg-megújuló lelkesedéssel fogadta el. A 21-es bizottságba a gyűlés Bányai Jakab nagybecskereki és Lambrecht Péter pancsovai áll. isk. igazgatókat is beválasztotta.

— **Ujabb iparigazolványok.** A városi tanács, mint iparhatóság a szombaton megtartott ülésén a következő ujabb iparigazolványokat adta ki: Jankovics Bogolyubnak papucsos mesterségre, Bartl Jakabnak vendéglő nyitására, özv. Guttmann Jakabnak pedig valódi orosz tea árusítására.

— **Elhunyt községi jegyző.** A vármegye jegyzői karát ismét gyász érte. Mint ugyanis őszinte részvétellel értesülünk, Chorlé Gyula nagytoráki községi jegyző tegnap reggel 7 órakor 41 éves korában meghalt. Az elhunyt érdemes és köztiszteletben álló jegyző fiatalabb éveiben Bégaszentgyörgyön volt segédjegyző, a honnan Nagytorák község élére került, a melyet 16 év

óta szolgált buzgó lelkiismeretességgel, a község érdekeit mindenkor a szíven hordva. Az elhunyt jegyző tagja volt a törvényhatósági bizottságnak s a gyászbirra a vármegye székházára is kitűzték a gyászlobogót. Chorlé Gyula halálát családján kívül nagy kiterjedésű rokonsága és számos jó barátja és ismerőse gyászolja. Temetése holnap reggel lesz, a melyen egy a vármegye, valamint a jegyzőegyesület is képviselteti magát.

— **Államsegély.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a bégaszentgyörgyi gör. kel. szerb hitközségnek 200 kor. államsegélyt engedélyezett.

— **Előadás a koleráról.** Németeleméről írják lapunknak: Dr. Kolozs Mihály tb. járásorvos tegnap délután Németelemen igen tanulságos népies előadást tartott a koleráról. A mai koleraveszélyes időben aktuális német nyelvű felolvasást a nagykorcsma helyiségben zsufozásig megtelt hallgatóság nagy érdeklődéssel hallgatta. A jól megkonstruált s a tudomány mai színvonalán álló, de népies előadás három részre oszlott: 1. A kolera lényege; a betegség tünetei összehasonlítva kolerinnal az u. n. nyári heveny, gyomor és bélhuruttal. 2. A kolera okozója és terjedése. 3. Az ellene való védekezés racionális és szigorú pontos keresztülteltele, a hatósági és bevált intézkedések támogatása s rokonszenves fogadása a nép egészségügyi és életérdekét képezi. Az előadást zajosan megélték és az előadónak a hasznos előadásért köszönetet mondtak. — Egy hallgató.

— **Köszönet.** Mangold Hermann esküdtzéki napidíját, azaz 12 koronát a „Gyermekbarát”-egyletnek adományozta. A nemeslelkű adományért ez uton mond halás köszönetet nevezett egylet elnöksége.

— **Levágta a csendőrt a fülét.** Véres eset történt tegnap délután 6 óra tájban a Gimnázium-utcában. Ziegler Károly itteni kocsimázoló-segéd ugyanis részeg fővel nagy patáliát csapott az utcán, minden embert feltartóztatott, a kapukat pedig egy nála levő vasdarabbal döngötte. A részeg ember garázdálkodásáról értesítették a csendőrséget s Alföldi János csendőr egy társával tüstént a Gimnázium-utcában termett s lefűlte a garázdálkodót. Ezt valahogy észrevette a segéd munkaadója, Schwarz János, aki a segédet mindenáron kiakarta szabadítani a csendőrök kezéből s két izben is megragadta a csendőrt s midőn meg is akarta ütni, Alföldi kardot rántott s levágta Schwarznak az egyik fülét. A súlyosan sérültet az ügyészség fogházába szállították, ahol dr. Steiner Gyula közkórházi főorvos vette gondozásába. Schwarz ellen hatóság elleni erőszak miatt a csendőrség feljelentést fog tenni.

— **A perjámosi ménállomás ellátása.** A földművelésügyi miniszter a vármegye főispáni hivatalához intézett leiratában közli, hogy a Perjámoson ez év folyamán felállított mezőhegyesi tajfajta ménállomás elhelyezett ménék takarmányozási és ellátási költségeit 1911. jan. 1-től a kincstár terhére elvállalta.

A kolera.

A bakteorológiai vizsgálat. — Az iskolák bezárása. — A nagybecskereki országos vásár betiltása.

Nagybecskerek, nov. 21.

A Nagybecskereken mult héten előfordult két kolera-gyanús eset dolgában most érkezett le a bakteorológiai intézet véleménye, amely megállapítja, hogy csak az egyik beteg Kiss György hajókormányos felesége koleras, míg Vladul Zsváné betegsége nem kolera. Ehhez a megnyugtató értesítéshez járul, hogy napok óta nem fordult elő újabb megbetegedés Nagybecskereken.

Miután azonban egy esetben a hivatalos vizsgálat kolérát állapított meg, miniszteri rendelet értelmében az alispánnak el kellett rendelni a nagybecskereki iskolák bezárását, ami a mai napon meg is történt s ha újabb eset nem fordul elő, mintegy tíz napig szünetelnek az előadások.

Ugyancsak a miniszteri rendelet értelmében a polgármester betiltotta a nagybecs-

kereki novemberi országos vásárt. Ez ugyan a betegség ilyen szórványos föllépése folytán tuzás, de hát a miniszteri rendelettel az alantas hatóságok nem szállhatnak szembe.

Az országos vásár betiltása érzékenyen sújtja, sőt valósággal ekzisztenciájukban támadja meg azokat a kisgazdákat, akik káposzta termeléssel foglalkoznak, mert káposztájukat nem tudják eladni s egész évi fáradságos és keserves munkájuk kárbavész s ez az állapot télviz idején nyomorba dönti őket. A káposztatermelők ma küldöttségileg tisztelegtek is az alispánnál emiatt s kérték, hogy segítsen rajtuk.

Jankó Agoston alispán megmagyarázta nekik, hogy a miniszteri rendelettel szemben a maga hatáskörében nem tehet semmit, de teljesen méltányolja a helyzetüket s ezért sürgőnyileg fordul a belügyminiszterhez, hogy helyzetükön segítsen.

Egyebekben a kolerasnak minősített Kiss Györgyné egészen jobban van s új betegedés sem Becskereken, sem a vármegyében sehol nem fordult elő.

Itt említjük meg, hogy dr. Dellimanics Lajos főispán a kolera ellen való védekezés ügyében fölhívással fordult a jótékony egyesületekhez s holnap délutánra a teendők megbeszélésére értekezletre hívta össze a testületeket.

A főispánnak erre vonatkozó fölhívás így szól:

Az ázsiai kolera veszedelme ujabban városunkban is felütve fejét, aktuálissá válik a jótékonyági egyesületeknek az a nemes feladata, hogy a hatóságokat e veszedelem elleni küzdelemben támogassa és jótékony emberbaráti cselekedeteivel e kör tovaerjedését akadályozza. Ez annál is inkább tartozik a jótékonyági egyesületek hatáskörébe, mert a nyomor, melynek enyhítése minden ily irányú egyesületnek célját képezi, tudvalevőleg melgágya a ragályos betegségek csirájának s legveszedelmesebb terjesztője a járványoknak.

Ennek alapján nézetem szerint a jótékonyági egyesületek a leghatásosabban akkor léphetnének fel a kolera járványos terjedése ellen, ha egymással karöltve együttesen állapodnának meg azokban a módzatokban, melyekkel a nyomorban lévők a zord idő bekövetkeztével a legcélszerűbben volnának a legszükségesebb élelmiszerekkel és ruhaneműekkel elláthatók.

Ezen kérdések együttes megbeszélése végett van szerencsém a t. egyesületet felkérni, hogy sziveskedjék megbízottait folyó hó 22-én délután 1/2 órakor a főispáni kisteremben tartandó értekezletre kiküldeni.

Művészet, irodalom.

* **Vadász Naptár az 1911 ik évre.** Hazánkban a vadászat sportja örvendatosan fellendülni kezd. A vadászat ösfoglalkozásunk, jóformán mesterségünk volt és hogy most ujra mindenki érdeklődik iránta, az annak köszönhető, hogy az összes sportnemek között a vadászat nemcsak a legtestesebb és legférfiasabb szórakozás, hanem közgazdaságilag is egy igen fontos tényező lett. Tekintettel ezen körülményre, a most megjelent Vadász-Naptár is úgy lett megszerkesztve, hogy egy a kezdő, mint a tapasztalt szakvadász minden hasznos tudnivalót megtalál benne, ami a vadászatra vonatkozik. A hasznos és kártekonny vadaknak természetrajza, vadászati módja és különleges szokásaik úgy vannak leírva, hogy valósággal bevezeti a vadászt az állatvilág rejtelmeibe, megismerteti azokat, hogy a vadászatot könnyebb és élvezetesebb tegye. Ezek ismerete nélkül senki sem lehet tökéletes vadász. A modern fegyvertékniika ujdonságai is oly szakszerű magyarázatokkal vannak ismertetve, hogy ennek tudása nélkül, a fegyvert vásárló vadász mindenféle hiába váio anyagi kiadásnak lehet kitéve. Különféle hasznos tudnivalókon kívül az első nemzetközi vadászati kiállítás is szemléltetőben van mutatva. Szerzője Remetei Kóváry János vadászati író, évről-évre fejleszti és bőviti ezt a munkát és manapság már oly teljes és nélkülözhetetlen kézikönyv lett, hogy ennél tökéletesebbet kívánni sem lehet. A mű kiválóságát elismertve az első nemzetközi vadászati kiállítás is, ahol a világ összes nemzetének kiállított hasonló munkái közül a Kóváry-féle Vadász-Naptár lett egyedül

Telefon 271.

Heller Dávid

vegyeskereskedő

a cs. és kir. közös hadsereg és a m. kir. honvédség lőtáp-szállítója,
s a nagybecskereki Dieselmotor hengermalom főelárusítója.

Telefon 271.

Ajánlja

nevezett malomnak előnyösnek elismert összes készítményeit a legolcsóbb napiáron, telt zsákokban vagy kimérve, 10 kilótól felfelé házhoz szállítva.

Tudomásul adja,

hogy bécsi légszesz és sziléziai dió kokszot, valamint porosz szalon kocka-szenet a legolcsóbb helyi árak mellett — bármely minőséget házhoz szállítva — elárusít.

Ugyancsak közli,

hogy lőtápanyagot (réti szénát, muhart, zabot, darát és korpát) szintén a napi piaci ár mellett a lőtulajdonosok részére nagy raktáron tart.

kitüntetve. Megjelent ifj. Nagel Ottó kiadásában, Budapest. Diszes vászonkönyvben, számos képpel ellátva ára 3 korona.

* A Fenomen. Szabó Endre, a jeles költő regényes korrajzot irt „A Fenomen” címmel. Juvenálsira, Arisztófanészre és Rabelaisra emlékeztető merész hangon rajzolja Krumpfli Tóbiást, a félkegyelműt, aki végre egészen kegyelmes urral lesz, képet festve, hol keserű humorral, hol vérgimész szatírával közéletünk ferdeségeiről. Különösen érdekessé teszi a regényt, hogy ámbár nem épen élő személyeket szerepeltet, de típusaihoz a vonásokat az életből szedte; hogy meséje keretében az elmés ötletek, bolondos helyzetek, sőt helyel-közzel a szatíránál ekerülhetetlen vaskosságok mindvégig derűltégre, sokszor harsogó kacajra hangolják az olvasót. A regény e hó folyamán jelenik meg Grill-féle (Bentő Gyula) cs. és kir. udvari könyvkereskedés kiadásában s már most megrendelhető 4 koronaért.

TÁVIRATOK

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, nov. 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai ülés eseménye az, hogy a polgári perrendtartás általános vitája, amelyről az volt elterjedve, hogy két hetet legalább is igénybe vesz, ma váratlanul véget ért s a törvényjavaslatot általánosságban elfogadták. Persze ez nem jelenti azt, hogy a javaslat részleteivel is ilyen gyorsan fognak végezni, hanem ellenkezőleg, a részleteknél, illetőleg az egyes szakaszoknál készülnek a javaslat némely szakaszának ellenzői széles medrű nagy vitára. Mindenesetre azonban örvendetes, hogy legalább az általános vita nem posványosodott el.

A mai ülésen Kabos Ferenc alelnök elnökölt, aki az ülés megnyitása után az elnöki előterjesztések során jelenti, hogy Batthyányi Lajos gróf a bodai kerület képviselője lemondott mandátumáról.

Ezután áttértek a polgári perrendtartásról szóló javaslat tárgyalásának a folytatására.

Ma Mayländer Mihály Fiume képviselője szólalt fel először s hangoztatta, hogy az igazságügyi bizottságban biztosítást nyert arra nézve, hogy a javaslatot külön életbeletéti törvénnyel léptetik Fiumében életbe. Minthogy Fiume mindenkör hűségesen ragaszkodott Magyarországhoz, a javaslatot elfogadja.

Az általános részhez nem jelentkezett több szónok s ezért az általános vitát az elnök bezárta.

Most Székely Ferenc igazságügy-miniszter szól fel. Mindenekelőtt köszönetet mond az előadónak kiváló munkájáért, továbbá a felszólalóknak, hogy a javaslatot mind elfogadják. Reflektál ezután a vitában elhangzott felszólalásokra, különösen Szivák Imre és Kelemen Samu beszédeire. Szól ezután a bíróságról, rámutat arra, hogy a javaslat a bírál helyzetén is lendít, mert a járásbíróknál 25 táblabíró neveznek ki, míg a törvényszékeknél tanácselnöki állásokat szerveznek. Hatásosan védelmezi a mi-

niszter az egyes felszólalókkal szemben a szóbeliséget, majd különösen ajánlja elfogadásra a javaslatnak az értékhatáridőre vonatkozó részét. A 31. 32-ik szakaszt illetőleg kifejti, hogy a könyvkirovati illetékesség védelmezi a feleket, a mikor kimondja, hogy ilyen alapon csak a kereskedők ellen indítható pör. Behatóan fejtegeti tovább is a javaslatot és ismételtlen kéri elfogadását. (Zajos eljenzés).

Ezzel az általános vita véget ért s ezzel a javaslatot a képviselőház általánosságban elfogadta.

Itt szünet következett, amely után áttértek a részletes tárgyalásra.

Az első szakasznál Polónyi Géza, majd Plósz Sándor szólalnak fel.

Az ülés még folyik.

Tolsztoj meghalt.

Budapest, nov. 21. (A „Torontál” ered. táv.) Tolsztoj Leó gróf, a nagy orosz író, akinek a napokban már halála híre érkezett, több napi haldoklás után végre tegnap valósággal kiszenvedett. Asztapovoból tegnap este Szentpétervárra érkezett hiteles jelentés szerint Tolsztoj Leo ott tegnap reggel 6 óra 5 perckor meghalt. Halálának híre Szentpétervárott természetesen általános mély részvétet keltett s több magánszínházban a gyász jeléül nem tartottak előadást. Az orosz egyház fejei azonban még a halál után is ridegek és nem ismerik a keresztényi szeretetet, mert az ugynevezett szent színódus nem engedi meg, hogy Tolsztoj halála alkalmából miséket tartsanak s az egyházi szertartást is korlátozza. A nagy író halálát közvetlenül szivgörcsök idézték elő, de az utolsó óráig öntudatánál volt. Temetésére nézve még nem történt intézkedés.

Tolsztoj, aki 1828. szeptember 9-én született Jasznaja-Poljanán, 82 esztendőtt élt.

Életrajzi adatai legutóbbi halálhíre óta ismeretesebbek, de egyes nevezetesebb momentumokat még kiemelünk. Első művét, a melynek „A gyermekkor” a címe, 1852-ben írta, még katona korában. Kizárólag csak a krimi hadjárat után kezdett az irodalommal foglalkozni s miután megírta „A gyermekkor” további két részét, hozzáfogott „A háború és béke” című nagy regényének a megírásához, amely 1872-ben jelent meg. Ezt követte 5 év múlva a „Karenin Anna” című regénye, azután sorban jelentek meg többi kisebb-nagyobb munkái, a melyek összegyűjtve 12 kötetben jelentek meg az orosz könyvpiacra. Tolsztojnak a kulturát ostromozó és lemondást hirdető tanai sok hívet szereztek neki nemcsak Oroszországban, hanem külföldön is, különösen Angliában, Amerikában és Ausztráliában, akik felekezetszerűen is szervezkedtek.

Közös miniszteri tanácskozás.

Budapest, nov. 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, tegnap közös miniszteri tanácskozás volt, amelyen a magyar kormány részéről gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök és Lukács pénzügyminiszter vettek részt. A tanácskozáson megállapították az 1911. évi közös bevételeket s elhatározták, hogy a közös költségvetésre indennitást kérnek, amelyet a delegáció karácsony és újév között fog tárgyalni.

A delegáció zárulása.

Budapest, nov. 21. (A „Torontál” ered. táv.) Mint Bécsből jelentik, a delegáció tegnap délután 3 órakor tartotta ülését Lang Lajos elnöklésével, amelyet megelőzőleg a két bizottság határozatait egyeztettek. Miután Burián báró közös

pénzügyminiszter a király köszönetét és megelégedését tolmácsolta, Lang Lajos elnök a delegáció üléseit befejezettnek jelentette ki.

A belga királyné beteg.

Budapest, nov. 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Brüsszelből jelentik, a belga királyné súlyos betegen fekszik. A királyné erősen meghűlt s jobboldali mellhártyagyulladásra van.

A Wekerle-kormány sajtópöre.

Budapest, november 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mára tüzték ki a Wekerle-kormányt Habár Mihály hírlapíró ellen indított sajtópöre második részének a tárgyalását, ahol Kossuth és Sztérfényi a panaszosok. A tárgyalást azonban nem tarthatták meg, mert Habár Mihály nem jelent meg. Az ügyvédje azt jelentette, hogy Habár Berlinben van s ott betegen fekszik. A bíróság ezután tanácskozássra vonult vissza s Habárt megszőköttnek nyilvánítva nyomozólevelet adott ki ellene.

Határidő-üzlet.

Budapest, nov. 21. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záratkor a következő árakat jegyezték: Buza (novemberre) 22:48 — — Rozs (áprilisra) 15:58 — — Zab (áprilisra) 16:66 — — Tengeri (májusra) 11:38 — —

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Nyílttér.

E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

15-20% jutalék vagy fix fizetés mellett keressék

Nagybecskerek és környéke részére egy ügyes ügynököt varrógépek eladására.

Frank Teréz Nagybecskerek.

7139/1910. tíkvi sz. 964-1.1

Árverési hirdetmény kivonata.

A perlaszi kir. járásbírósa mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Frecot Menyhért temesvári ügyvéd által képviselt Délmagyarországi Gazdasági Bank R.-t. temesvári cég végrehajthatónak Milosev Mikáné sz. Megyessevics Anna csentai lakos végrehajtást szenvedett elleni 550 korona tőke, ennek 1910 évi január 15-től járó 7% kamata, 2% bírság, 124 korona 13 fill. költség iránt folytatott végrehajtási ügyében, végrehajtható követelésének behajtása végett a pancsovai kir. törvényszéknek és a perlaszi kir. járásbírósa, mint telek-könyvi hatóság területén, a csentai 633. sz. betétben kk. Milosev Zsiva és kk. Milosev Lyubomir csentai lakosok nevére irt A. 1. sor, 366. hrsz. 406. öi. sz. ház 2/30 □-öt

udvarral a beltelekben 800 kor., A. + 2. sor 1931/1. hrsz. szántó (az Unos-düllőben) 122 kor.-ban ezennel megállapított becsáron nyilvános árverés útján el fog adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés a fenti ingatlanokra C. 9. sorsz. a. Milosev Milos csentai lakos javára bekebelezett élethosszigani haszonélvezeti jogot nem érinti, amennyiben azonban e szolgálmi joggal terhelt ingatlan a tlkvi bejegyzését megelőző tehertételek fedezete szempontjából ezenel 1500 koronában megállapított összeget meg nem ütné, az árverés hatálytalanná válik s az ingatlan a szolgálmi jog fenntartása nélkül nyomban elárvereztetik.

Határnapul 1911. évi január 16-ik napjának d. e. 9 órája Csenta községhezához kitűzetik oly hozzáadással, hogy az ingatlan ezen a határnapon a becsáron alól is el fog adatni.

Kikiáltási ár a fenti becsár, melynek 20%-át venni szándékozók készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi 3333. sz. ig. min. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni kötelesek.

A kir. kincstár, valamint az 1889. évi XXX. t.-c. 10-ik §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1898: XXIII. t.-cikk alapján alakult Központi Hitelszövetkezet bánatpénzt letenni nem kötelesek.

Köteles a vevő ha magasabb ígéretet tett a becsárnál az 1908. évi XLI. t.-c. 21. §-a értelmében a letett bánatpénzét ígéretének megfelelően 20%-ra kiegészi-

teni, ellenkező esetben ígérete figyelmen kívül marad, és az árverésben, mely haladéktalanul folytatják, részt nem vehet.

A fenti ingatlan a kikiáltási ár 2/3-nál alacsonyabb áron nem fog eladatni.

A vevő köteles az árverési vételért 2 egyenlő részletben és pedig az elsőt 15 nap alatt, a másodikat 45 nap alatt az árverés jogerejétől számítva és pedig mindig az árverés napjától számítandó 5%-os kamattal együtt az antalfalvai kir. adóhivatal, mint bírósági letéptéztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Árverési feltételek:

1. A vevő köteles az ingatlant terhelő és az árverés napját követőleg esedékes adókat és átruházási illetéket viselni.

2. A vevő az ingatlan birtokába az árverés jogerőre emelkedése után lép és annak haszna már az árverés napjától fogva őt illeti, amennyiben azonban az ingatlan haszonbérbe volna adva, a gazdasági év végétől.

3. A vevőnek vételi bizonyítvány csak akkor fog kiadatni, ha az árverés napjától számított 15 nap alatt a végrehajtási novella 27. §-ának megfelelő utóajánlat nem tétetik.

4. A tulajdonjog csak a vételár és kamatainak teljes lefizetése után fog hivatalból vevő nevére bekebeleztetni.

Kelt Perlaszon, a kir. járásbíróság mint tlkvi hatóságnál 1910. évi október 3. napján.

Bodnár,
kir. alj. bír.

Nyulketrecek

ujak és használtak,
teletetésre alkalmasak,

olcsón kaphatók

Rákóczi-utca 7. (Mária Terézia-utca sarok).

966-82

Üzletmegnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a **Hunyadi-utcában, a volt Erczegán-féle helyiségben** a mai kor legkényesebb igényeit is kielégítő

fűszer- és csemege-üzletet

nyitottam, ahol eszkmába vágó **elsőrendű különlegességeket** tartok raktáron. Telefon útján eszközölt megrendelések azonnal házhoz szállíttatnak.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri

kiváló tisztelettel

Lukits M. Lyubomir.

(967-102)

Telefon üzleti 235.
Gyári és irodai 170.

TORONTÁLI CIPŐGYÁR

PILLANGÓ VÉDJEGY

NAGYBECSKERÉK.

**Torontáli
strapa cipők
frt 3.75**

**Téli cipők
Torontáli
cipők**

Téli ingek Téli nadrágok Téli kesztyűk Téli harisnyák Sétabotok

Kézimunka kiállítás

Benó Testvérek ezelőtt **A. F. Kokits**
divat-, rövid- és cipőáruháza

Telefon 201. Alapított 1870.

641-200 79